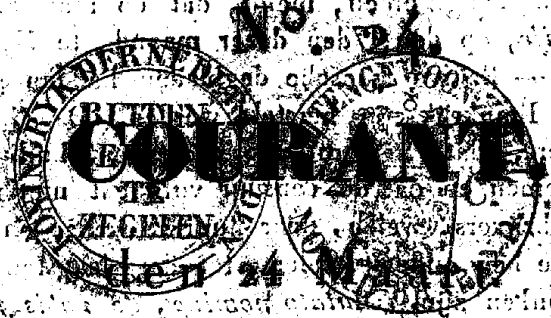

A. 1830.

BREDASCHE

Woensdag

Alle Inzendingen van Brieven, Geschiedenissen, enz., geschieden aan de uitgever, welke laatste hier verzocht op Zegel te stellen.

De prijs der Courant is, door het geheele Koninkrijk, franco per post, in 't jaar 1830, 45 cent, kwartaal 25.

Ma 1830, bleeds N. E. D. E. R. L. A. N. D. E. N. — 23 Maart.

Standpunt van de Hoog-Edelgesevengde Heer L. J. J. van der Meulen, lid der Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De heer van der Meulen, hartelijkheid voor de aan zijne zorg toevertrouwde jongelingschap, en de getrouwe vervulling eener aller-noodigste dienstbetrekking, kenschetsten de laatste jaren van zijn geheel eervol leven.

De heer van der Meulen is dan niet alleen voor de aanverwanten des overledenen, maar ook voor de hier studeerende jeugd en de geestes-standaardsche stichting, een smartelijk verlies.

Na verleden week alle de titels van het wetboek van strafvordering, tot en met titel XVIII inclus, met uitzondering echter van de tweede en derde titels, zoo als wij in ons vorig nummer gemeld hebben, te hebben aangenomen, heeft de tweede kamer op gisteren derzelve deliberatien over de vier laatste titels van dit wetboek voortgezet, dewelke allen, echter niet dan na lange deliberatien, vooral over de 21ste en 22ste artikelen, mede zijn aangenomen. Wij zien nu eerlang nieuwe redactien van de tweede en derde titels te ontmoeten.

De kapitein ter zee J. M. Polders is door Z. M. benoemd tot commandant van het te Hellevoetsluis liggende wachtschip.

Commercieel aanzien der haven van Antwerpen is nooit zoo hoog geweest. Tegenwoordig liggen er 170 zeeschepen en 50 of 60 binnenlandsch vaarders, in dezelve. Onze lezer verplaats zich nu eens naar Amsterdam en verdiepe zich in bedenkingen over het Noorden en het Zuiden (zie onze voorlaatste nummers).

Het *Courant des Pays-Bas* is uitgegeven van den graaf de Limburg-Oostreef, die nu gouverneur der provincie van Brabant is, en lid der Eerste Kamer van de Staten-Generaal, op den 20sten dezer na middernacht, aan de gevolgen eener beroerte, overleden.

Willen onze lezers een staaltje van de vrijheid der drukpers in het voor zoo vrij genoemde Zwitserland, zie hier een brief, welke de redacteurs van *le Courier Suisse* van den Grooten Raad van dat land ontvangen hebben:

Mijne heeren. Ten gevolge van een heden door den Raad genomen besluit, wordt UL. verboden, om voortaan iets in UL. dagblad te plaatsen van hetgeen den arbeid en de deliberatien van den Grooten Raad betreft, anders dan hetgeen UL. geregeld door den voorzitter van den Grooten Raad zal worden gezonden.

Volgen de ondertekeningen.

De *Bijenkorf* belooft ons zijne politieke geloofsblijden te zullen afgeven, welke ons, en, zoo wij gelooven ook het geheele publiek, zeer behaaglijk is. Dat blad vergenoegt zich met de goedkeuring zijner lezers. Des te beter voor hem: contentement van de rijkdom is beter dan rijkdom. Maar dat blad verhaalt ons, dat het getal zijner lezers niet groot is; dat het ons leed zijner weg. Deze lezers verkondigen hun oordeel niet; maar desniettemin weet de *Bijenkorf*, dat als het verstand van dat beest kon gewogen worden, het gewogen zoude aanzienlijk zijn. Welke balans de schrijver van den *Bijenkorf* bezigt, om het verstand zijner weinige lezers, die dat verstand niet eens door luchten te wegen, ons onbekend; maar als zijn verstand, waarvan hij, tweemaal zweeks, zulke schrale blijken geeft, gewogen werd, zou het zeker niet gevonden worden dan eenen *Bijenkorf* zonder hotig, was of niet.

Het vonnis van de rechtbank van Leuven tot 40 dagen gevangenisstraf (enz.), tegen den heer *Roussel* geweest, is, in cas d'appel, door het Hoog-Gezigtshof te Brussel, in zoo verre verzwaard, dat

de ontzegging van het uitoefenen der burgerlijke rechten, bij het 374ste van het Code Penal, ten straffe der lasteraars, voorgeschreven, voor vijf jaren (het minimum der straf) daarbij gevoegd is. Zoo dat de *Conscience* van den heer *Roussel* in de Tweede Kamer te hooren oren.

gevangenis zal moeten wandelen, maar ook, vijf jaren lang, geenszins als krezer zal mogen uitbrengen, zelve niet verkiesbaar zijn, geen openbaar ambt zal kunnen bekleeden, geen post-d'armes kunnen hebben, in geenen familieraad zal mogen stemmen, geen voogd, curator, arbiter, getuigen in akten of in regten zijn, enz., enz.; en wij dus, nog in de eerste vijf jaren, althans geen gevaar loopen van de *Conscience* des heeren *Roussel* in de Tweede Kamer te hooren oren.

Ons de geschiedenis der debatten verhalende, ten gevolge van welke dit vonnis geweest is, vervrolijkt de *Courier des Pays-Bas* (in zijn nummer van den 21sten dezer), op den luchtigen vloed eens zamenzweerders, zijne lezers met de waalsche taal van den substituut *Duvignan*, de hollandsche taal, van welke die heer zich bediend heeft, per ironie, de gewijde taal en de fransche de profane taal noemende. Het is waar, de meeste dier heeren spraken geen zeer zuiver hollandsch, zoo als de *Courier* c. s. dan ook geen zuiver fransch schrijven, hetgeen hen reeds dikwijls door andere in goed fransch geschreven bladen verweten en bewezen is. Men ga echter maar voort met de bevordering van het gebruik der landtaal tegen te werken, dan zullen die heeren weldra noch gewijde taal, noch profane taal, noch vlaamsch, noch waalsch meer kunnen, vooral als een volkomen vrij onderwijs haare geleerdheid magt komen ontwikkelen. Wij maken echter op, dat de *Courier*, in weerwil van zijn gedurig smalen op onze taal, nu en dan hollandsche, wij willen zeggen bastaard-hollandsche advertentien plaatst, gelijk zijn boven gedacht nummer dan ook eene geheel hollandsch daarvan bevat; — maar hollandsche advertentien geven hollandsch en dat heeft de *Courier* waarschijnlijk hoog nodig, om zijnen hoogmogenden haagschen correspondent te betalen.

Het adres der fransche afgevaardigden, waarvan wij den voornamen inhoud in ons vorig nummer hebben medegedeeld, is, op den 18den dezer, den koning aangeboden geworden. Het antwoord des konings, hetwelk, door sommige dagbladen, uit loutere voorbarigheid, geheel verkeerd is medegedeeld, luidt als volgt:

- » Mijne heeren. Ik heb het adres, dat gy mij namens de afgevaardigden hebt voorgelezen, gehoord.
- » om op de medewerking der beide Kamers te rekenen, bij het tot stand brengen van al het goed, dat ik in mijn raad. Mijn hart bedroeft zich van de Afgevaardigden, die de departementen te hooren verklaren, dat deze medewerking niet bestaat.
- » Mijne heeren, Ik heb, in mijn antwoord bij het openen der zitting, mijn besluit aangekondigd, dat besluit is onwrikbaar; het belang van het koninkrijk is het, dat ik daar van afga.
- » Mijne ministers zullen u mijne oogmerken kenbaar maken.

Indedaad, den volgenden dag, is er, in de vergadering der Afgevaardigden, een koninklijk besluit ingekomen, van den 19den Maart gedagteekend, waarbij de zitting van 1830 van de Kamers der Pairs en der Afgevaardigden tot den 1sten September geprolongeerd is en blijft.

Gemeld antwoord des konings op het adres, dat reeds in het begin der beurt van den 19den, aan dezelve bekend was, de dadelijk eene wijziging in de fondsen ten gevolge gehad.

De minister van marine in Frankrijk heeft, in een geheim comité gehouden redeveeting, verhaald, dat de blokkade van Algiers zeven millioen 's jaars kostte.

Men verzekerde, op den 20sten, te Parijs, dat de heer de *Bourmont* tot kommandant der expeditie tegen dat land benoemd zou wezen en dat de Opper-germeester de *Girardin* met de portefeuille van oorlog belast zou worden.

Eene telegrafische depeche, op denzelfden dag, is gemeld.

stad aangekomen, meldt, dat de maarschalk Gouville de stad
Cijr, op den 17den dezer maand, te Hyères overleden is.

— Eenige mensche dagbladen hadden gemeld, dat de censuur
in Frankrijk zou hersteld worden. De Gazette de France verze-
kert, dat het ministerie geen buitengewonen maatregel zal
nemen en dat de censuur volstrekt niet noodig is tegen dagblad-
schrijvers, welke, door hunne logens, en door den val dergenen,
die hen ondersteunden, tot den laagsten trap van discredit ge-
zonken zijn. Mutato nomine, de vobis fabula narratur, zouden
wij tegen de dagbladen der Unionisten kunnen zeggen.

— Geheel Chili is in opstand. Volgens hetgeen van Valpa-
raiso, in dagteekening van den 5den December 1829, geschreven
wordt, zou de intendant der provincie de la Concepcion, met
name Prieto, aan het hoofd van 500 voetknechten en 1000 mui-
ters, tegen de hoofdstad oprukken, om de regering omver te
werpen, dewelke hem echter 1100 man voetvolk en 500 paarden
kon tegenstellen, de landweer niet mede gerekend. Men zag da-
gelijks een gevecht te gemoet.

Verscheiden dagbladen, zelfs in Duitschland, hebben verze-
kerd, dat het russische kabinet, in den beginne de benoeming van
prins Leopold van Saksen-Coburg tot soeverainen vorst van Grie-
kenland niet goedgekeurd zou hebben en niet dan zeer laat daartoe
zou toegetreden zijn. Deze dagbladen willen insgelijks, dat de graaf
Cape d'Istrias en diens partij de tegenstanders van den prins zou-
den zijn. De waarheid der zaak is, dat Rusland, van den beginne
af, uit eigen beweging, des prins voorgesteld en niet opgehouden
heeft, diens zaak door den russischen gezant te Londen te doen
ondersteunen. Wat den graaf Cape d'Istrias belangt, deze heeft,
als hij van zich tegen den prins te kanten sedert het jaar 1824,
zich als benoeming betracht en heeft niet opgehouden, in zijne
correspondentie te verklaren, dat prins Leopold, van alle de vorse-
ten van Europa, de geschiktste was om Griekenland te besturen,
in gevalle men dat land tot eenen erfelijken staat mocht willen
verheffen.

Ongepluigen

Redevoering van Mr. J. L. A. LUYBEN,
zitting der tweede kamer van den 9 Maart 1830.
... naar het begrip van eenen Griekschen Dichter (Sophocles),
het stilzwijgen der vrouwen grootste vieraad is, zoo past het
zelve echter den mannen in vele gevallen niet. In hunne stem
moedig te verheffen, woorden van wijsheid en kracht, mannen
moet te spreken, gedijt gewis den verlegenwoordigers eenen vrien
en edelen volk tot groote eer. Zoo aangenaam het den ingezeten
van Noord-Brabant moet zijn, wanneer hij de leden, die uit zijne
Provincie in de tweede kamer der Staten generaal zitting hebben,
hoelmatig het woord hoort voeren, zoo onaangenaam is het hem,
wanneer hij soms hun gewaag moet lezen, en dubbeld grieft hem
wanneer hij daarin de eer van zijn gewest betrokken ziet.
Al te veel loof beschouwt men tot dus ver Noord-Brabant als
het Bestie van Noord-Nederland; en moet dan een Afgevaardigde
aan deze ongelukkige meening voedsel geven? Moet dan het gant-
sche Nederland, na de lezing der Redevoering van Mr. J. L. A.
Luyben, gehouden in de zitting van den 9 Maart 1. l., met verwon-
dering vragen, hebben de Staten der Eerste Provincie onzes Rijks
dezen man, die waarschijnlijk een Schandstreek aan zijn Land
heeft gemaakt, een verlegenwoordiger te bekleeden? Moeten wij dan hier
zeggen: ex uno discite omnes, leert, uit dien eenen, al de overige
kenners?

Neen voorzeker, en ik oordeelde het van genoezaam belang, om
de gevoelens van alle weldenkende Noord-Brabanders over de Oratie
van Mr. L. tot een geheel te brengen, en mijn afschiet misstellen
hetzame aandacht van E. M. die toch, bij voorkur, niet
de Staten van Noord-Brabant schijnt te willen vertegenwoordi-
gen, en ook trekken mocht.
De Staten van de deelneming der Roomsche Geestelijkheid aan
dezelve; het Concilie, en de inrigting der Commissien van on-
derwijs; de afzetting van Westvlaanderen, en zijn eigen ontslag
als Ambtenaar van het Gouvernment; het Concordaat, en het
Protestantisme; de bezwaren van Tilburg en Oostervant; dat zijn
hoofdzaaklijk de punten, over welke Mr. L. op zijne wijze heeft
gevoerd, en gemiddeld heeft zijne gevoelens te kennen
gegeven, die wij zijn E. M. op den voor volgen, en, op zijne geuitte
meeningen, de gemaakte aanmerkingen mededeelen.
De uit deze Provincie ingezonden petitiën loopen over zeer ge-
wichtige onderwerpen: over de Ministeriele verantwoordelijkheid

over de Jurij, over de vrijheid van het onderwijs, over de drukpers,
over het Concordaat, enz. Maar, zoude de Hr. L. in goeden ernst
gelooven, dat de boeren van Noord-Brabant iets in het minste
verstaan van het gewetende, dat de menschen, die hij
waarschijnlijk gelooven, dat de menschen, die hij
eeng begrip kunnen hebben van dingen, die in den eerzamen
Almanak van Hermanus Petersen, gedrukt te Venlo, niet voor-
komen? En, zoo neen! zoo zijn (gaweten hem zeggen zal, dat
de petitiën nimmer de hersenvruchten van eenvoudige landlieden
hebben kunnen zijn, dat nooit de minste gedachte aan dezelve
bij hen heeft kunnen opkomen, welke zedelijke waarde heeft hij
dan aan dezelve durven toekennen? hoe het gewaagd om voor te
dragen, als bevelsden zij de welbegrepen bezwaren der nieuw-
medische kruisvaarders?

Het is zoo, niet allen hebben met kruisjes geteekend, niet alle
petitionarissen waren landlieden, veel meer treft men er ook
kele menschen uit den beschaafden stand; ja, zelfs onder
R. G. Geestelijken, onder aan en zonden die, die
deze laatsten niet geweten hebben, wat zij wilden, waaraan
gen, wat zij teekenden? Indedaad moe kan van deze
Geestelike en tevens een zeer slecht staatsman
kan al de Decretalen van het Hof van Brussel
om iets van Bijkershoek of Merlior te verstaan. Wij laten dus
de kunde of onkunde dier heeren ten deze buiten alle geschil;
maar waarom zoo velen hunner in den verleden jare achter
bleven, terwijl zij de petitioneerenden lieten voort drijven,
waarom zij thans zich hier en daar aan het hoofd plaatsen, en
voorgaan: deze vragen laten zich om de volgende redenen zeer
gemakkelijk beantwoorden.

In het petitioneren, in het vragen om herstel van zongenaam-
de grieven, het land, lets onaangenaams opgesloten, want hoe
snaar men de petitiën oek inleede, in welke kunstige en schone
vormen men ze ook giete, zoo zal men er toch in den grond
niets anders mede zeggen dan: het Gouvernment verlegt zijnen
plicht, het verdrukt, benadeelt, mishandelt, en
daarom eischen wij dit, en willen wij dat, en
moet ons niet geeft, wat wij eischen en willen.

Nu is het vrij natuurlijk, dat ieder, die slechts een
standpunt niet gaande de eerste petitionaris wordt
zaak nagevolgd (al vallen) maar liever ziet, dat
de proef erom toe te einde alsdan naar bevind te kon-
nen handelen. Geluk de proefneming, loopt men het minste
gevaar, ontmoet men niet eens tegensland, wat wonder dan,
men moediger wordt, en uit den hof komt, want er is immers
niets te vagen, maar vermoedelijk het te winnen.

En dit was de doodeenvoudige geschiedenis der petitiën in de
herde jaren 1828 en 1829. Vele heeren dierse eerste de
ren het veld ontdekten, en zonden de onnozels geloofig
de geloovige onnozelen, op qui vive uit: — en toen deze maar
ding terug kwamen, dat het Gouvernment niet vruchteloos wor-
den aangevallen, dat hetzelve meer dan eenen vruchteloos had;
ziet daar! zoo stonden de doorkomenden, die onder
het geleide hunner opperhoofden, dat hetzelve, datzelve
de drukpers, met hetzelve, datzelve, datzelve
met mensche, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
de Staten van Noord-Brabant, die de Staten van Noord-Brabant

Hoeveel petitiën, die de Staten van Noord-Brabant, die de Staten van Noord-Brabant
alleen kinderen eener wettige geboorte zijn; wet en de sandes, wel-
ve niet; maar zeker is het, dat er vreemde zaken aan het
zouden komen, indien men naar den oorsprong derzelve, want
onderzoek doen wilde. Ook geloof ik, dat hetzelve, datzelve, datzelve
digheid van het Gouvernment is gevestigd, datzelve, datzelve
petitiën tegen te gaan, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
van Dam van Iselt, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
genen had moeten, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
valseche, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
Datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
heeft gepro, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
quisitie, waarmede, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
sittie te weten als de boeren van de Jurij, die, datzelve, datzelve, datzelve

Het vereeigen stat in ons volk, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
UIT HET WOORDENBOEK VAN EGLETON
Petitiën. Papieren, blaasbagen, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
Petitionarissen. Maribus, omwilt te, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
Dag ter griffie. Een overlijden bij de Staten, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
Kamer van het Volk, naar de, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve, datzelve
gemakkelijke weg in de Courant mocht kennis gegeven.

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTER-
KUNDIGE BERIGTEN

FRAGMENTEN UIT HET DAGBOEK EENS REIZENDEN.

(Onuitgegeven.)

VIERDE BRIEF. Luik den 27.

Het reisblijf te Luik bevalt mij bijzonder, en ik denk hetzelve om die reden nog eenigen tijd te rekken. Aan den reizenden worden hier onderscheiden hulpbronnen aangeboden, om zijne kennis te vermeerderen en zijne weetgierigheid te bevredigen. — De ingezetenen schijnen mij zeer gastvrij toe. — Zij zijn voortvarend en, zoo ik geloof, vrij opregt. — De geest van den zogenaamden middelstand houdt, met de voortgangen der verlichting en beschaving, eenen gelijken tred. — De hoogere standen daarentegen blijven verre ten achteren. — Dit blijkt dadelijk uit hunne staatkundige gevoelens. — Men trachtte mij hier te beweren, dat de Nederlandsche en Fransche gouverneminten een en hetzelfde doel hadden, namelijk de onderminning der beide grondwetten. — Of deze in het ooglopende valsche veronderstelling en vergelijking voortkwam uit onkunde omtrent de bestaande orde van zaken in beide rijken, of wel, dat zulks uit kwaadwiligheid voortvloeide, kan ik niet beslissen. — Het geeft genoegzaam den geest van eenige misnoegen te kennen. — Een en ander had mij opgewekt, om de geschiedenis der stad Luik met aandacht te doornemen, ten einde mij omtrent het staatkundige karakter der Luikenaren, een meer bepaald, geschiedkundig denkbeeld te vormen, om zoo doende eens in staat gesteld te worden, vergelijkingen tusschen het verledene en tegenwoordige te kunnen maken, en hieromtrent mijn oordeel meer te vestigen.

Tot nu toe had ik gedacht, dat PHILIPPUS DE COMMINES de eentigste schrijver was, waaruit men, omtrent de geschiedenis van den opstand der Luikenaren tegen hunne bisschoppen en KAREL DE STUURTS, konde putten. Mijne kennismaking met den heer ... was mij te dien opzichte belangrijk, daar hij mij bekend maakte met een geschrift van Dr. Esauw, handelende over de vorstelijke tusschen de stad Luik en de Hertogen van Bourgondien, en de vernieling dier stad in 1468. Dit werk is getrokken uit een manuscript van den pausselijken legaat ORNOI en scheen mij toe, de zaken te bevatten, die door den vroeger aangehaalden schrijver uit het oog zijn verloren. Later zal ik misschien gelegenheid vinden, om hier en iets anders mede te deelen; thans alleen bepalende, om de bron aan te wijzen, waaraan hieromtrent kan ingelicht worden. — Can ... Nordisk ... II.

Bij het doornemen van de werken, welke deze stad ... de wapenen in het ... de bijzondere opmerking van den reiziger. Ik had mij dus voorgenomen, deze onderscheidene fabrieken te bezigtigen, om dus doende de schatten te waardeeren, die, in het ongelukkige België (?), onder het vaderlijk bestuur van onzen geliefden Koning, worden gewonnen. Dit zoude misschien de beste mijn om te bearbeiten zijn voor de dagbladschrijvers, die zich de zaak van het vaderland hebben aangegrepen, en hetzelve het scherpste wapen, om de ongehoorde lofzangen van eenen Courrier en andere bladen van die hatelijke ... te straffen. Met woorden brengt men dat volste niet tot ... Udadzaken moeten hun voorgelegd worden, en hierin ... weldenkende behulpzaam zijn.

De industriële wandeling met methode te beginnen, had mij aangeraden, het wapen ... de gewone maker Roncé te ... ten einde, met kennis van zaken, de trapgewijze verloop der vuren en blaaske wapenen te beoordeelen. De bezigtiging ... met uitnemende vriendelijkheid en heilwende ziele ... om aan mijn verlaten te voldoen. — Ofschon ... een groter verzameling had voorgesield, was overtoft de ingezette waarde van dezelve mij niet verwacht. — Gevegen van ... van den oudste ... Wag ... met ... in een ... oude ... Deze ... was ...

De groote hoovesheid ... de vriedelijke vergunning, des schrijvers van dit ... door den druk zal bekend gemaakt worden, ... Wij zullen echter van tijd tot tijd ... en bij ... de Rigen (Kiezen), die ook eenige betrekking op den tegenwoordigen staat van zaken in ons vaderland hebben.

(De Redactie.)

... aan die der Kleindere vuurwapenen, als pistoler, ... onderscheidene. Hier ondermond ik wederom dezelfde gewaardiging, die ik, eens te Erkhuisen zijnde, gevoelde, toen men mij aldaar het zwaard van Bossu vertoonde. Bij het aanschouwen der wapenen van de zesste eeuw, herhaalt ik aan de handen, die dezelve gezwaid hadden, om te verstaen, om de onafhankelijkheid van Nederland te verkrijgen. Hoe werden deze wapenen gebruikt, om domheide, biggeloof en de verschrikkelijkste tiranni te bestrijden, ... thans te ... men andere wapenen; om tot dat gene terug te komen, dat toenmaals bestreden werd. — Gaarne had ik mij in dit kleine kabinet eens te zamen willen bevinden met onze *honorable* ... S. ... L. ... en andere *berlichte* (?) mannen, die over de *onbepaalde vrijheid van het onderwijs* te redetwisten. Daar, waar de wapenen van zoo vele eeuwen, als bij verdenkteekenen, getuigen van het bloed, dat om onze dierbare *vrijheid* te berechten vergoten is. — Daar, waar zoo weenige geschiedkundige herinnering onze herte voor de *duisternis* van het doorluchtig huis van Naussar doet vermeerderen. — Daar had ik hen willen bewijzen, dat zij de *slaven* eener *heillooze factie* waren, of wel eener *dwaaalweg* bewandelen, die niet aan op een gemeenschappelijk bederf kan uitloopen. Wordt heden de *onbepaalde vrijheid van het onderwijs* door het gouvernement erkend; dan hoort men over een jaar wederom in de scholen: » De Naussars, de Ecomors en Hoorns waren rebellen tegen hunnen koning! ... » De koning is een *ketter*, en de weg tot zaligheid geheel voor hem gesloten! ... » De Hertog van Arva, de kardinaal Gualville, en andere *verstandelijke mannen*, waren door den koning van Spanje, met inwilliging van den *paus*, ... het Nederlandsch oproerig *gespuit* te verdelgen, ... eerst tegte kapoenen! ... » — en andere dergelijke *herinneringen* meer, die, nog voor weinige jaren, met veel *succes* ... gedabiteerd werden, en die eenige *vrijheidsminnaars* op nieuw ingevoerd willen hebben, ... om de *lijdelijke* voor het regerende huis van ORANJE, en de godsdienstige eensgezindheid bij het toekomstig geslacht op te wekken!

Met een *tolederkling* in de hand, stond ik tegenover den heer Rongz, diep in gedachten, en moet een tamelijk zot figuur gemaakt hebben, daar, bij de herinnering aan *personen*, ... de aldus gewapende hand ook niet in rust bleef. — Om deze *pan-tomine*, zoo schrieklijk mogelijk af te breken, vroeg ik een *geleider*, waarin voornamelijk de deugdzaamheid der ... genoemde *tolederklingen* bestond, en of men het in ... niet zoude kunnen brengen, om ook zulke ... te vervaardigen. Het antwoord, dat ik hierop kreeg, voldeed mij in eenen deele. — Bij het verlaten van het wapenkabinet zocht ik dadelijk andere bronnen op, om mijn nieuwsgierigheid ten dien opzichte te bevredigen. — In mijn boekverzameling der hooge school mij zeer te stade kwamen.

De zoo hoog beroemde *andreas ferrara's*, de *toledars*, en de *aperillos van Sarragossa* werden, in Spanje, uit eene *ijzer* vervaardigd, die aldaar onder den naam van *hierro-eludo* ... (ren ijzer) bekend is. Hetzelve is eene *natuurlijke* ... en wordt, in de spaansche ijzermijnen, in eene soort ... aarde gevonden. Door de groote verwantschap ... zelfde tot de *koalstaf* heeft, laat het zich, door een ... ontaring, tot een zeer geschikt staal voor scherp ... werktuigen vormen. — Men geeft voor, dat deze *klings* te Mondragon en te Saragossa, in de winter vervaardigd werden, en wel om dezelve in de ... te vervaardigen. Tot dat einde werd de kling tot op eene zekere hoogte gegloeid, daarna uit den staalstaard genomen, en in de buitenlucht gezwaid, vervolgens wederom tot de rood-gloei-hitte gebracht, daarna een oogenblik in olie of vet gedoopt, en eindelijk in laauw water gestoken. In het verre deze beschrijving met de waarheid overeen komt, zal ik niet bevestigend, ... dat is echter zeker, dat de spaansche ... vegerers thans de belang zulke goede klings niet meer leveren. — De beschrijving kwam mij echter merkwaardig geboort, om er melding van te maken, daar deze wijze van ... bij ons te lande ... met vrucht zou kunnen ... worden. Zoodra met den heer R., als met andere ... en wapen-fabrikanten, had ik over de vervaardiging ... *geleider* staal met het *ijzer* (mooie) gesproken, ... in Duitschland, zijne vervaardiging, scheermessen als ook voren voor ruitingen vervaardigd, die zoo wel in deugdzaamheid als in fraaheid, de beste *andreas ferrara's* en andere ... lijke staalwerken evenaren. Van deze gewigtige ontdekking die

men aan den verdienstelijken duitsehen artillerie-officier Fischer verschuldigd is, scheen men hier even zoo veel te weten, als een zeker edel mogend heer, met name L. . . . van de staatshuishoudkunde, dat is te zeggen bitter weinig. In het *Tagebuch einer zweiten Reise über Paris nach London von H. Fischer*, had ik, over dit onderwerp, een belangrijk verslag gelezen, waarvan ook de *Goettinger gelehrte Anzeigen*, Julius 1828, met veel lof gewag maakt. De kundige schrijver van dit werk had, bij de beschouwing van de onderscheidene soorten van het *meteorisch-ijzer*, in het keizerlijk kabinet van natuurlijke historie te Weenen, het denkbeeld over deze *alliage* opgevat, en was daarin nog meer versterkt geworden, toen hij, in het arsenaal te Venetie, nauwkeurig de teekeningen op de *damascener-sabels* naging, en eenige overeenkomst meende te bespeuren tuschen het *meteorisch-ijzer* en deze voortbrengselen uit de tuitische fabrieken. — Bij zijne terugkomst gelukte het hem, na lang zoeken, eene navolging van deze staalsoort, door bovengenoemde metaalmenging, te verkrijgen, hetwelk al de eigenschappen bezat, die men aan meergezonde klaren teekent. Toen hij, in Londen zijnde, eene dergelijke sabel aan den Heer Ess vertoonde, zeide deze: *» The watering is wonderfully beautiful,* en toen hij, in tegenwoordigheid van FARADAY, een rond stuk ijzer van 3 lijnen dikte, in een slag, er mede doorhieuw, droeg de snij-zijde hiervan geene merkbare teekenen.

Hij het overlezen van mijnen brief ontwaarik, dat ik, even als vele leden onzer tweede kamer, bij het uitspreken hunner *discoursen*, van den weg ben gedwaald, — en zal dus ook in *navolging* slechts kortelĳk op mijn *onderwerp* terugkomen. De verzameling van geweren is bezienswaardig en verdient, dat de opmerking van het gouvernemeent hierop gevestigd worde. Dezelve spreekt naar mijn gevoelen, bijzonder geschikt zijn, om in de modellen-zaal der militaire school te worden opgenomen; aldaar konde dezelve ten minste meer nut stichten, dan wel alleen menigvuldigheid bevredigen.

(Vervolg en slot. Zie ons vorig nummer.)

PLAN voor de Koninklijke Nederlandsche Lotery, groot f 900,000 bestaande uit 20,000 Loten en uit 10,000 Prijzen.

EERSTE KLASSE. De inleg is f 5,00.		TWEDE KLASSE. De inleg is f 12,00.	
1 Prijs van f 20,000	1 Prijs van f 20,000	1 Prijs van f 5,000	1 Prijs van f 5,000
2 Prijzen van f 5,000	2 Prijzen van f 1,500	10 Prijzen van f 1,000	10 Prijzen van f 500
3 Prijzen van f 1,000	10 Prijzen van f 500	100 Prijzen van f 100	100 Prijzen van f 50
4 Prijzen van f 500	100 Prijzen van f 100	1,000 Prijzen van f 50	1,000 Prijzen van f 25
5 Prijzen van f 250	1,000 Prijzen van f 50	10,000 Prijzen van f 25	10,000 Prijzen van f 10
1500 Prijzen bedragen f 121,000	1500 Prijzen bedragen f 149,000	30 Prijzen van f 1,000	30 Prijzen van f 500
30 Prijzen van f 1,000	30 Prijzen van f 500	35 Prijzen van f 200	35 Prijzen van f 100
35 Prijzen van f 200	35 Prijzen van f 100	400 Prijzen van f 50	400 Prijzen van f 25
400 Prijzen van f 50	400 Prijzen van f 25	4,000 Prijzen van f 10	4,000 Prijzen van f 5
4,000 Prijzen van f 10	4,000 Prijzen van f 5	40,000 Prijzen van f 2	40,000 Prijzen van f 1
40,000 Prijzen van f 2	40,000 Prijzen van f 1	400,000 Prijzen van f 0,50	400,000 Prijzen van f 0,25
400,000 Prijzen van f 0,50	400,000 Prijzen van f 0,25		
1500 Prijzen bedragen f 121,000	1500 Prijzen bedragen f 149,000		

BALANS.

Loten	Inleg	Ontvang	Uitgaaf	Restant
20,000	f 5	f 100,000	f 31,000	69,000
1,500	12	22,000	95,000	15,000
3,000	15	28,000	121,000	7,000
15,000	18	270,000	149,000	121,000
20,000	20	400,000	199,000	201,000
200,000	5	1,000,000	990,000	10,000

De trekking der Lotery zal geschieden op de voorheen gebruikelijke wijze; om dezelve te bewerkstelliger worden de 20,000 nummers ieder afzonderlijk opgerold, in eene bus gestort, en daartegen, vóór de trekking van ieder der vier eerste klassen, de prijzen en, voor de laatste, de prijzen en, welke voor dezelve bestemd zijn, in eene bus geworpen, zullende de voorts tellen gere, wanneer uit de eerstgemelde bus een nummer wordt

» getrokken, ter zelve tijd, uit de laatstgemelde, de voor hetzelfde bestemde prijs of niet getrokken en beide overluid afgelezen worden.

» De inleg is, in de eerste klasse f 5-00, in de tweede klasse f 12-00, in de derde klasse f 14-00, in de vierde klasse f 16-00 en, in de vijfde of laatste 13-00, en zal daarenboven bij den inleg der laatste klasse moeten worden betaald 2 guldens premie ten behoeve van het Rijk; doch van het voldoen dezer 2 guldens, zullen de Loten, waarvan de inleg van 60 guldens in eens betaald wordt, vrij wezen

» De kollekte zal geschieden ter Kantore van de Koninklijke Nederlandsche Lotery, te Gravenhage, in het Lange Voorhout, alsmede bij de bekende en gekwalificeerde Kollekteurs en Ontvangers.

» De trekking der onderscheidene klassen, zal geschieden veertien dagen na eene na de andere.

» De verwisseling der ongetrokken Loten, den vierden dag na het trekken van iedere klasse aanvang nemende, moet, op verbeurte van het regt der verwisseling, des vrijdag vóór de trekking der respectieve klassen zijn volbragt, waarnaar de Inleggers zich, ter voorkoming inimmer schade, zullen moeten gedragen.

» De houders der Loten, die, tot den vollen inleg van 60 guldens, aanstaande betaald zijn, zullen, bij het trekken van een prijs, in eene der eerste klassen, het door hen te veel betaalde, terug ontvangen.

» De korting der prijzen van 100 guldens en daarboven is, in de eerste klasse de mindere tien ten honderd; zullende de betaling deszelfde, ten behoeve van den vertooner van het Lot, ter plaatse waar hetzelfde in des bezit zal zijn ingelegd, veertien dagen na het uittrekken van deszelfde, in de hand der Prijstrekker heeft het regt, voegere betaling te vorderen, zullende de voegere betaling eene goedwilligheid der gekwalificeerde Kollekteurs of Ontvangers.

» En wordt laatstelijk een ieder gewaarschuwd, dat alle de prijzen, die, binnen den tijd van vier jaren, aanvang nemende met den vijftienden dag na het uittrekken der laatste klasse, niet zullen wezen ingekeld, alsmede de gelden, die van de daaronder geheel gefourneerde Loten, moeten worden gerestitueerd, ten voordeele van 's Rijks-Schatkist zullen zijn verbeurd, zónder dat eenige uitzondering hoegenaamd daartegen zal worden toegelaten.

De Stateraad, Administrateur van de Lotery, het Kadaster en de Lotery, te Gravenhage, den 22 Maart 1830.

De Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, den 22 Maart 1830.
 mers 4 en 5 van het Staatsblad, over den jare 1830
 Staatsblad, over het jaar 1829, op heden bij hem zijn
 de Plaatselijke Besturen worden toegezonden.
 's Hertogenbosch, den 4den Maart 1830.
 De Gouverneur voornoemd,
 Bij deszelfs afwezenheid,
 Het Lid der Gedeputeerde Staten gedelegeerd,
 D. VOOCHT.

MAKEL-PRIJZEN

- » Het Nederl. Mudde Tarwe. 7, 33
- » Het dito dito Rogge. 4, 38
- » Het dito dito Boekweit. 4, 32
- » Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl. 4, 27
- » Een licht Tarwe-brood, van een pond Nederl. 2, 02
- » Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl. 4, 27
- » Een Nederl. pond Tarwen-Meel. 4, 27
- » Een dito pond Boekweite-Meel. 4, 27
- » Een dito pond Boter 4, 27
- » Zand Aardappelen (Vat of Mudde) 4, 27

ADVERTENTIE

Heden sterft, na een kort verzuken, M. J. C. O. O. N. handelyk gebede.
 C. O. VERDUIN
 Oosterhout, den 19 Maart 1830.
 Ontvanger der Registratie en Domeinen.
 Vrienden en betrekkingen gelieven deze als kennisgeving aan te nemen.

AANBESTEDING

BURGEMEESTER, WETHOUDERS en Gemeenteraad van Breda, hebben op Maandag den 19den Maart 1830, ten overzigt van twaalf ure, op 's Gemeentehouse aldaar, aan den midsdag, het openbaar aanbesteden.
 Het doen van REPARATIEN en VERNTEN WINGEN aan het gebouw genaamd, dat Palmboom, de aan de straat, genaamd, dat Gasthuysvelden, binnen de Stad, gekwoteerd Lett. B. No. 115, ten einde hetzelfde tot kazerning van troepen.
 De Konditie van Aanbesteding liggen dagelyke, op Zon- en Feestdagen, op de gewoone uren, ter beschikking van de Secretaris, en nader onderrigt is te bekomen bij de Architect J. J. GROOTEN.
 BREDA, den 22 Maart 1830.
 D. J. J. GROOTEN.
 Ter ordonnantie van deszelfs Secretaris,
 H. W. SCHUIJERS.